

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po poštih prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano bres pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

Za oznalila plačuje se od štinstopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaju, 13. maja.

Poslanska zbornica se je v zadnjih treh sejah bavila z davčno reformo in sicer s poglavjem o rentnem davku. Razprave so bile povsem stvarne. Ker je bilo obče zanimanje koncentrovano na aféro Kalnoky-Banfy oziroma na dotično interpelacijo Dipaulijevu in ker sta zborovala tudi proračunski odsek in odsek za volilno reformo, so bile plenarne seje slabo obiskane in ni nihče tako pozorno sledil razpravam, kakor bi bile zaslužile. Poslanci govore mej soboj samo o krizi, o delegacijskem zasedanju in o celjskem vprašanju.

V današnji seji se je razpravljalo o obdavljenju rodovin. Načrt določa, da se morajo posebe obdavčiti mož, žena in otroci, če vsak zase zasluži. Ako se zaslužek skupno porablja, se mora skupni znesek obdavčiti, če pa vsak član rodovine sam zase gospodari, se mora pa vsakemu posebe davek naložiti.

Pravi ljudski zastopniki so se tej določbi močno upirali, povdajajoč, da se s tem pospešuje konkurenčnost in ovira sklepanje zakonov. Pa še drug moment so naglašali. V nižjih in srednjih slojih gre ves zaslužek članov dotične rodovine v skupno blagajnico. Vsak posamezen član ne zasluži toliko, da bi se mogel njegov zaslužek obdavčiti, vsi skupaj pa zaslužijo toliko in bodo torej po načrtovi določbi morali plačevati davek.

Razprava je bila jako dolga in oglasil se je tudi finančni minister Plener. Da je zbornica odobrila načrtovne določbe, je pač po sebi umevno. Mej drugimi govorniki se je oglasil tudi posl. Viljem Pfeifer.

Prihodnja seja bo jutri.

Iz proračunskega odseka.

Na Dunaju, 11. maja.

(Konec.)

Posl. dr. Gregorčič polemizuje s poročevalcem, ki ni prepričan, da se slovenskemu jeziku krivica godi, in z Bareutherjem, ki se boji za nemškonarodno posest. Iz tega, kar je pravosodni minister navedel, je očvidno, da najvišje sodišče ne

izpolnjuje določbe §. 27. cesarskega patentata z dne 7. avgusta 1850. Ta paragraf določuje, da razsodbe najvišjega sodišča se morajo izdajati v nemškem in v onem jeziku, v katerem se je pravda razpravljala v prvi inštanci. Pravosodni minister sam priznava, da pri vseh sodiščih na Kranjskem, pri štirih okrajnih sodnjah na Spodnjem Štajerskem in pri dveh na Koroškem rabijo dvojezične uradne pečete, ker so ona sodišča dolžna reševati pravde tudi v slovenskem jeziku. Znano je, da večina navedenih sodnih tudi v resnici obravnjuje v slovenskem jeziku. Ali to, kar prva inštanca razsodi, ob velja le redko kedaj brez pritožbe na višje in najvišje sodišče. Ne more se tajiti, da že mnogo pravd, ki so se razpravljale v prvi inštanci v slovenskem jeziku, je prišlo v konečno razsodbo pred najvišje sodišče; a to ne more pokazati niti jedne razsodbe, katero bi bilo izdalo v slovenskem jeziku. Torej je gotovo, da navedeni § 27. se ne izvršuje.

Tu ne velja izgovor, da pritožbe iz slovenskih krajev ne prihajajo pred najvišje sodišče v slovenskem, ampak v nemškem ali italijanskem jeziku, da najvišje sodišče torej ni imelo povoda izdajati slovenske rešitve. Navedeni paragraf cesarskega patentata ne govori o jeziku, v katerem se pritožba vloži, marveč o jeziku, v katerem se je pravda razpravljala v prvi inštanci. Po jeziku, ki velja v prvi inštanci, se mora ravnati najvišje sodišče. Po tem se tudi ravna, ko ni v prilog slovenski besedi. Tu imam razsodbo najvišjega sodišča v italijanskem jeziku na pritožbo, ki je bila slovenski pisana, ker je bila obravnavana v prvi inštanci, pred porotnikami, žalibog v italijanskem jeziku. — Ker je torej postopanje najvišjega sodišča v nasprotji s patentom, ki določuje njegovo organizacijo, je naravno in potrebno, da pozivljamo vlado, naj poskrbi, da se bo izvrševal zakon. Zato ostajam pri predlogu dr. Gregorčiča pod točko prvo v novi obliki, katero je predložil poslanec Klun. Kar resolucija zahteva, se more toliko lože izvršiti, ker k temu je samo treba, da se najme translator, več nemškemu in slovenskemu jeziku, kakoršnih je mej Slovenci v izobilju.

Kar trdi poslanec Bareuther, da tu gre za izrecno narodno vprašanje in za izvršitev tega, kar

resolucija zahteva, bi krčila narodno posest nemško, ni res. Tu gre za izvršitev zakona iz časa, ko ni bilo še v Avstriji narodnih prepirov in ko nismo imeli znanega člena 19 državnih temeljnih zakonov, ki priznava ravnopravnost vsem narodom, ko je šlo jedino le za pravično in pametno postopanje pri pravosodstvu, ko se je smatralo kot naravno in samo po sebi umevno, da more vsakdo iskati in dobiti pravico v svojem jeziku. Nenaravni izročki narodnega prepira so še le do tega dovedli, da se pretresajo z narodnega stališča reči, ki bi se morale soditi z višjega, vsem narodom skupnega stališča. Gotovo pa je, da nemška narodna posest ne bo nič trpela, ako se izvrši imenovani § 27. v omenjenem smislu; kajti Nemci ohranijo, kar imajo, namreč nemško rešitev, ako jim je toliko na nji ležeče; Slovenci pa dobijo to, kar se jim do zdaj krati v očitnem nasprotji z obstoječo postavno določbo. Gospoda one stranke, katera je stvarila državne temeljne zakone, naj ostane zvesta členu 19. zakona o državljanskih pravicah in naj glasuje za resolucijo, ki je v razpravi. Naj ne smatra Slovencev vedno kot varovance, ki ne morejo hoditi brez nemškega varušta, marveč naj jim da priliko, da stojijo tudi na svoje noge.

Predlog poslancev Gregorec-Klun se je odklonil z 10 glasovi proti 9. Zanj so glasovali člani konservativnega kluba ter dr. Gregorčič in Romancuk. Poročevalčev predlog se je sprejel z vsemi glasovi proti onim nemškim nacionalcem.

Dr. Laginja je stavil pri lanski razpravi državnega proračuna v zbornici resolucijo, ki zahteva, naj vlada vse stori, da bodo sodniki in pisarniško osobje, ki se v Istri nastavlja, zmožni hrvatskega, in oziroma slovenskega jezika, in da se bodo pri svojih uradnih opravilih tega jezika tudi v resnici posluževali. Po predlogu dr. Fuxa, levičarja, se je resolucija v budgetnem odseku tako premenila, da se vlada pozivlja, naj tam, kjer krajevne razmere in pravosodne potrebe zahtevajo, nastavlja sodnike in pisarniško osobje v zadostnem številu, ki so zmožni hrvatskega ali slovenskega jezika. Posl. Klun je menil, da besede „krajevne razmere“ bi se lahko krivo tolmačile, kakor se je

Listek.

Povračilo.

(Povest V. P. Želihovske. Iz ruščine preložil J. Mandelj.)
(Dalje.)

21. julija.

Včeraj nisem pisal, beli dan sem provel na konji. — Strašno sem se utrudil, nebroj utisov je objelo mojo dušo in naključilo se je z mano nekaj posebnega . . .

Do cela izvanrednega . . .

Popišem to, kadar se nekoliko zberem z mislimi, a sedaj se vse kakor kaos vrti v mojej glavi.

Vaš na veki in z vsem srcem

Aleksej Radomskij.

2. aug. 187* l. S. Nenaradovo.

Vi se srdite, ker nisem še dosovré opisal „strašnega slučaja“, o katerem sem bil namignil v svojem pismu.

Zakaj se srdite, draga moja priateljica? Saj sem vam rekel, da vam to opišem, kadar zberem svoje misli. Zatem pisal sem vam dvakrat in ako še nisem ob onem nič črnil, je to veren znak, da sam še ne vem, kaj je prav za prav bilo? . . . Da, ne vem, gotovo ne vem, in čembolj premišjam, tembolj tavam v temi.

Da, povem vam še več: temu prvemu slučaju sledil je drugi — sicer drugačen od prvega, ali očividno iz istega vira in ne manj udivitelen.

Vaš stari priatelj, le vicomte d' Armagnac rekel bi seveda, da je to domišljija, jasnovidenje ali kaj takega . . . Que je suis puni par où j'ai peche, ker je bil po njegovem mnenju moj skepticizem do stojen posramljenja (osramotjenja), kakor je on sam vam večkrat rekel . . . No, kaj na tem! Pripravljen sem spokoriti se, da mi bo le dokazan uzrok in razumen povod mojega videnja. La raison d'être teh vizij z jedno besedo . . .

Sedaj sem se pa zagovoril! . . . No besede ne jemljem nazaj: da, vizije so bile . . .

Sedaj sem pač zgubil pravico pričkati se z vami in dokazivati maman ter bednemu očetu, da njega nadlegujejo boleznine halucinacije vsled slabega prebavljanja, a ne spomini iz onega sveta, kadar on trpi svojimi perijodično javljajočimi se vizijami.

Jaz pa nisem bolni starec, ki holeha vse življenje na živcih kakor moj oče. I živci i prebavljanje je pri meni normalno, zdravo. Ali vendar . . . Ne! Vidim odločno, da imate vi prav, in naj ne čakam na razrešenje te zagonetke. Hočem vam tedaj naravnost povedati vse, kakor je bilo . . . „Um je

dober, ali dva — boljša“ pravi prislovica in če je drugi um vaš, tem bolje.

Poslušajte tedaj, draga priateljica, kaj in kako se je z mano zgodilo in ako morete, pomagajte mi razrešiti, kaj je prav za prav to, in je li meni treba spokoriti se, — takoj izveste čemu — ali naprotiv braniti se in se ubraniti svojega stranega obupnega stanja?

Prosim bodite pozorni na mojo pripoved. Da boste verjeli do besede, mislim da je odveč omenjati; ako sem tudi skeptik — in do sedaj sem bil v skrajnej meri — vendar nisem sposoben kakšne neresnice govoriti.

Osmega julija zjutraj jezdil sem v Golubovko in provel tam ves dan.

Svoj opravek, to je ogled doma in zidanja končal sem brzo in zgodaj popoludne odjezdil nazaj sam, ostavivši upravitelja dokončati račune s svojimi poverjeniki.

Imenje maman ni od daleč tako veliko in bogato kakor očetovo; že lega njegova se v krasoti ne more staviti v jedno vrsto z Nenaradovim.

Vi me poznate, kako velik priatelj prirode sem. Ne bil bi kmalu poginil v Alpah, blodil po Švici in cele mesce klatil se v Pirenejah. Tu sicer ni lednikov, tudi ne takih skal, jezerov in vodo-

to godilo v Istri, zato naj se izpuste; ali levica jih je obdržala.

S takim uspehom za Slovence se je končalo letošnje posvetovanje o proračunu pravosodnega ministerstva v budgetnem odseku.

Katastrofa

Pastirski list o priliki potresa

je izdal eksc. knezeškof ljubljanski. V drugem delu določa za vse čase: prvič, da se bodo hodi v vsako leto veliko nedeljo popoludne v slovesnem prevodu z Najsvetejšim iz tukajšnje stolnice k jedni izmej ljubljanskih cerkvá; drugič, da se ustanovi petero svetih maš, ki se bodo služile vsako leto: jedna dne 15. aprila, druga v god varstva sv. Jožefa, (tretjo nedeljo po veliki noči), tretja v čast sv. Frančišku Borgiji 10. ali 16. oktobra, četrta v čast sv. Alešu 17. julija in peta v čast sv. Emigdiju 8. avgusta. Te maše se bodo opravljale za sedaj v stolnici, pozneje pa v cerkvi, katera se ima sezidati v Ljubljani sv. Jožefu na čast. Tretjič želi, da bi se v tej cerkvi imenovanim trem svetnikom kot posebnim zavetnikom zoper potres postavil poseben oltar ali posebne podobe na kakem drugem oltarji. Za ustanovo večnih maš in za zadnji namen se priporoča višji past r darežljivosti vernikov. Osobito pa prosi darov za hiše božje, katere so po potresu poškodovane, češ, ljubezen do Boga, vsled katere ste že doslej marsikateri grič in hrib ozaljšali s cerkvicami tako, da jednacega v tej meri in raznovrstnosti znabiti ni videti v nobeni drugi deželi naše širne Avstrije ..... to naj vas vzpodbuja, da pomagate, kolikor morete".

Plačevanje davka.

C. kr. finančno ravnateljstvo je na prošuo magistrata dovolilo, da se plačilo hišno najemnega in hišno razrednega davka v Ljubljani lahko odloži do 1. novembra t. l. Kar se tiče obrtnega in dohodnega davka, je pa pričakovati, da se bode odlog dovolili, če se posebej zaprosi. Z veseljem tudi beležimo vest, da se je eksekutivno izterjevanje zastalih davkov za nekaj časa ustavilo.

Kaj bo z ljubljanskimi šolami?

Piše se nam: V velikih skrbih se povprašujejo roditelji, ki imajo svoje otroke po ljubljanskih ljudskih in srednjih šolah, kdaj se zopet prične pouk na teh učnih zavodih; toda doslej na to vprašanje od nobene strani ni dobiti določnega odgovora. Licealno poslopje je tako razdrto, da bi se v njem samo za silo moglo nastaniti nekoliko razredov, obe gimnaziji pa potrebujejo štiriindvajset učnih sob! Kresija, v kateri je nastanjena mestna nemška dekliška ljudska šola, se mora podreti, in ta šola je vržena na cesto. Reduta je napol razdejana in nikakor ni misliti, da bi mogli v nji pod streho spraviti ondotnih devet razredov mestne slovenske dekliške ljudske šole. Uršulinske šole potrebujejo štiriindvajset učnih sob, toda samostan in šolsko poslopje sta tako razdrapana, da gospe Uršulinke same prebivajo na vrtu po barakah; za silo bi se morebiti že dobilo v samostanu nekoliko učilnic, za vse razrede pa gotovo ne. Najmanj so vsled potresa trpeli učiteljišče, realka

padov, katere smo v vaši družbi gledali prošlo leto v Šotlandiji. Ali tudi tukaj so mesta, dostojna vseh onih čudes, — seveda v minijaturi.

Blodil sem po gorah in dolinah, jezdil na vzvišena mesta, vračal se v doline, gledal drage ob straneh s šumečimi potoki in veličastnimi slapovi; in konečno pojezdil sem v stran za gozd, od koder je bilo videti 30 vrst v daljavo. Zamaknil sem se tako v zahod solnca in vzhajanje lune, kakor tudi v druge krasote, katere sem videl čez dan, da nisem opazil, kako se je dvignil veter in kako je nakrat vse temno postal.

Od vzhoda dvignili so se oblaki in popolnoma zakrili luno. Bližala se je huda ura, no mene to nič ni motilo, ker ljubim vsako javljanje prirode in ne bojim se dežja.

Vendar sem se odpravil domov in odjahal v les. Dež je že šel, no borovje bilo je tako gosto in temno, da pod njegovim svodom dežja še čutiti ni bilo. Kadar je zablestel blisk, mi je nehotje prišlo na misel: Kako efekten kraj je to za kako romantično prestopljenje. Opisati tako noč ni lehkó; izobraziti z barvami njene efekte še težje, vendar ima za roman in za sliko — obilo posameznih motivov.

(Daje prih.)

in obe mestni deški ljudski šoli na Ledini in na Cojzovi cesti. Toda vsa ta šolska poslopja, kakor tudi deloma licealno poslopje in reduto so zasele mnogoštevilne deložirane stranke ter vanja spravile svoje pohištvo. In recimo, da se te stranke iz vseh šolskih poslopij takoj iz nova deložirajo, treba bode po vseh šolah še snaženja, stavbinskega popravljanja razpokanih zidov in obokov, desinficiranja, pomivanja — kar bi vse trajalo najmanj še jeden mesec, tako da bi se redni pouk ne mogel pričeti pred 15. junijem. Pomisliti je, da je tudi polovica učiteljic, učiteljev in profesorjev deložiranih, ali pa že tudi niso uradno deložirani, vendar zaradi popravljanja svojih stanovanj bivajo na deželi ali pa po šolskih poslopjih. Kam naj naposlед spravimo dijake in učenke, katerih je po vseh srednjih in ljudskih šolah blizu 5000! Kako se jim bude možno po barakah in razdejanih stanovanjih, živečim v nerednih razmerah, le količaj s pridom učiti?

Ako vse to uvažujemo, potem ne preostaja nič drugačega, nego svetovati, naj se šolski pouk redno in v obče v tem šolskem tečaji sploh nič več ne prične. Da pa učenci in učenke ne izgube šolskega leta in da se roditelji obvarujejo izdatnih materijalnih stroškov, predlagamo: 1.) Vsi učenci in vse učenke po vseh javnih šolah srednjih in ljudskih, naj se klasiificirajo na podstavi sedanjih redov ter se jim izroči semestra no spričevalo o dovršenem šolskem letu 1894/95; — 2.) Vsem učencem in učenkam, ki pri sklepni klasifikaciji dobe ne zadeosten red, naj se brez izjeme dovoli, da iz dotednih predmetov ob začetku prihodnjega leta prebijo vzprejemno preskušnjo za prvi višji razred, toda samo iz tistih predmetov, iz katerih ob sklepni klasifikaciji prejmó drugi red. — 3.) Sklicejo pa naj se kar najhitreje na redni šolski pouk: a) vsi maturandi na višji gimnaziji, na realki in na obeh učiteljiščih, da prebijejo zrelostno preskušnjo; b) vsi osmi razredi dekliških ljudskih šol, da se deklice usposobijo za vzprejem na žensko učiteljišče; c) iz četrtega in petega razreda deških ljudskih šol tisti učenci, ki žele delati vzprejemno preskušnjo za srednje šole; č) učenci in učenke zasebnih ljudskih šol, katerih poslopja baje niso dosti poškodovana. Sklepna klasifikacija pa bodi mila, človeška, sedanjim hudem časom primerna. Naj učitelji in profesorji pomislijo, da smo tako že vse hudo tepeni, in da bi bilo roditeljem v tem britkem času še dvakrat težje vsled neugodne klasifikacije plačevati visoko ukovino.

Da se pa predela v tem šolskem letu zamjena učna tvarina, kazalo bi prihodnje šolsko leto začeti že s 1. septembrom 1895. leta. Sploh pa bi bilo želeti, naj bi slavna učna uprava kmalu povedala kaj določnega, kaj bo s našimi šolami, da roditelje, ki imajo šolske otroke, reši velikih skrbij.

Komis. pregledovanje poslopij
bode kmalu končano. Nekatere komisije dovršile so že danes svoje delo, ostale pa ga bodo končale jutri ali pojutrišnjem. Ker so komisije ob jednem približno cenile tudi škodo, dovršen bode v nekaterih dneh tudi ta važni del pomožne akcije. — Glasom komisijskih zapisnikov morajo se nadalje podreti: hiši Ivana Kimovca in Kancijana Hicelbergerja v Trnovskih ulicah št. 9, odnosno št. 3 (tako); hiša Adolfa Perlesa v Slonovih ulicah št. 5; južni del Breskvarjeve hiše v Trnovskih ulicah št. 19; Ant. Hočvarjeva hiša na Tržaški cesti št. 39; stransko poslopje pri Žuničevem posestvu v Razpotnih ulicah št. 4; južni del Lumberjeve hiše v Trnovskih ulicah št. 11; pri Antonije Černe posestvu na Krakovskem nasipu št. 22 hlev in kamrica proti Rečnim ulicam; hiša Marije Šušteršič ob cesti v mestni log št. 2 (tako); mestna mesnica v Vodnikovih ulicah št. 8 (tako); Franceta Kanje hiša in gospodarsko poslopje ob cesti v mestni log št. 10 (tako); pri Franca Souvana hiši v Ključavnicih ulicah št. 2 dvonadstropni trakt na dvorišči in stopnišče; pri hiši Šercevih dedičev ob cesti v mestni log št. 14 trakt na dvorišče, eventualno celo poslopje; pri Franca Škofa hiši ob cesti v mestni log št. 12 prizidek na ulico in vsa tri gospodarska poslopja. Tudi hiša Ivana Pogačnika v Krojaških ulicah št. 3 poškodovana je tako, da jo bode po komisijskem izreku treba temeljito prezidati ali pa podreti.

Glede prodajanja hiš
v zdanjem času razpošilja magistrat našega mesta nastopno „Okrožnico hišnim gospodarjem ljubljanskim“; „Neki konsorcij z Dunaja“ raz-

glasja v tukajšnjih novinah, da kupuje, prodaja in preziduje ljubljanske hiše, katere so v slabem stavbinskem stanu.

Mestni magistrat sumi, da ta konsorcij, ki se niti ne imenuje, špekulira zgolj na zadrgo hišnih gospodarjev ljubljanskih, in zato magistrat smatra za svojo dolžnost,avariti hišne gospodarje pred prenagljeno prodajo poškodovanih hiš, ker je želeti, da si ohranijo in popravijo zdanji gospodarji svoje posestvo. To jim bode tudi omogočeno, ker ni prav nobenega dvoma, da bodo mogli hišni gospodarji dobiti potrebno podporo, ali pa brezobrestno posojilo, da spravijo v dobrí stan svoja poslopja ali pa si zgradi nova.

Če bi pa kateri hišni gospodar vender-le hotel iznebiti se svojega posestva na vsak način, ponudi naj to posestvo v prvi vrsti mestni občini sami, katera si bode prizadevala, da posestvo ostane v demačih rokah.

Pri ti priliki pozivlje magistrat zajedno hišne gospodarje, naj mu naznanijo, koliko znaša škoda, ki so jo trpele vsled posresa njihove hiše, in pristavijo naj, koliko želé dobiti ali podporo, ali brezobrestnega posojila.

Za to oznanilo poslužiti se je formulara, ki je priložen okrožnici.

Vojaško skladisče.

Stara je že želja vsega prebivalstva, da se vojaško skladisče odpravi iz sredine mesta in sezida na primernejšem kraju novo poslopje. Za razvoj mesta je to največje važnosti, a doslej se vzlic vsem naporom to ni moglo doseči. Potres je skladisče precej razrukal, tako da bi se le z velikimi žrtvami dalo vojaško skladisče popraviti. Kaka je v tem oziru dispozicija odločilnih vojaških krogov, še ni znano. Kaže se pa, da se utegne stvar končno vender za naše mesto ugodno rešiti, to pa vsled osebne intervencije našega presvetlega cesarja. Znano je, da si je cesar ogledal vojaško skladisče. Upravitelj je cesarju poročal o poškodbah in ga opozarjal, da je poslopje tako nedostatno, da bi uprava v slučaju vojne ne bila kos svoji nalogi in bi nikakor ne mogla zadostovati tistim zahtevam, katere bi se do nje stavile. Reklo se je tudi presvetlemu cesarju, da bi vojaški erar ne bil na škodi, če bi vojaško skladisče prepustil mestni občini brezplačno s pogojem, da mu mestna občina za gradbo novega skladisča brezplačno prepusti primerno stavbišče. Presvetlega cesar je vse to pazno poslušal in potem ukazal vojnemu ministru Krieghamerju in koremu zapovedniku Reinländerju, naj storita kar treba, da se stvar v tem zmislu reši.

Presvetlega cesarja besede so jasne; da jih je izrekel, za to navedemo lahko priče, mestni zastop se torej lahko nanje sklicuje.

Položaj obrtnikov.

Iz obrtniških krogov se nam piše: Žalostne razmere, ki so zavladale meji obrtnikov, so splošno znane. Zasluga ni čisto nič in zlasti manjši, ne premožni obrtniki so v največji stiski. Sprožilo se je že, na kak način bi se lahko pomoglo obrtnikom: s posojili namreč, katera bi se dajala iz nabranih milodarov, a žal, da se odločilni krogi za to menda ne morejo odločiti. Ker pa je pomoč nujno potrebna, pričakujejo obrtniki, da se stvar na drug način poskusí. Tako namreč, da bi obrtnike zadruge, ki poznajo razmere svojih članov, napravile posebne zapiske najpotrebnejših ter ali direktno ali posredovanjem trgovinske in obrtniške zbornice prosile zanje podpor.

Darila.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Gospod Andrej Gabrček, urednik in tiskar v Gorici, kot tretjo zbirko 563 gld., h kateri so mej drugimi prispevali: županstvo v Podgori 170 gld., županstvo v Černičah 100 gld. in gospod Alojzij Fogar v Pevni 50 gld.; mestni svet v Roudnici na Češkem zbirko 300 gld.; mestna hranilnica v Kutni Gori na Češkem 100 gld.; gospod Ph. Roëffs v Geldern 3 marke; gospod J. Schmutz v Henef 5 mark; administracija časopisa „Hlas Naroda“ v Pragi 310 gld., katera sta darovala: okrajni odbor v Karlinu 300 gld. in gospod dr. A. Pavliček, odvetnik v Karlinu 10 gld.; gospod Miroslav Kellner v Požegi zbirko 8 gld. 40 kr.; uredništvo časopisa „Triester Zeitung“ nadaljnjo zbirko 25 gld.; češko-slovenski spolek v Pragi vnovič 200 gld.; administracija časopisa

Dalje v prilogi.

„Agramer Zeitung“ nadaljnjo zbirko 15 gld.; uredništvo časopisa „Hrvatska“ v Zagrebu (po gosp. dr Franku) nadaljnjo zbirko 303 gld. 92 kr.; narodna čitaonica v Ogulinu kot čisti dohodek v ta namen prijejene predstave 134 gld.; gospod Josip Gruber, pekarski mojster v Opatiji, vnovič 2 vreči kruha; gospod Anton Globočnik, tovarnar v Železnikih, 10 zabojev velikih žebeljev; mestni svet v Krakovu 500 gld.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljno zbirko 234 gld. 18 kr.; gledališko društvo v Lomnicah na Češkem 11 gld.; županstvo v Daruvaru po tamošnjem bilježniku gospodu Tkalčiću nabranih 115 gld.; županstvo v Kravarskem na Hrvatskem zbirko 16 gld. 60 kr.; „Sokol“ v Češkem Brodu 84 gld. 48 kr.; uredništvo časopisa „Neues Wiener Tagblatt“ nadaljnjo zbirko 316 gld. 50 kr.; uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani nadaljnjo zbirko 827 gld. 48 kr.; odbor hranilnice in posojilnice v Oseku 6 gld. 50 kr.; gospodičina Josipina Wessner, učiteljica v Ljutomeru, zbirko 10 gld. 38 kr.; župni urad pri Devici Mariji v Puščavi 5 gld., katere je daroval posestnik Fran Witzmann; gosp. dr. Jaromir Hansgirg, odvetnik v Litoměřicach 5 gld.; okrajni odbor v Třebonji na Češkem 50 gld.; administracija „Narodnih Novin“ v Zagrebu nadaljnjo zbirko 83 gld. 30 kr.; administracija „Edinosti“ v Trstu nadaljnjo zbirko 128 gld. 57 kr.; založna v Budjeovicah 100 gld.; gospod Ferdo Vukić, predsednik narodne čitalnice v Križevcih 12 gld.; administracija „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru 20 gld., katere je daroval č. gospod A. Hajšek, dekan v Slovenski Bistrici; administracija časopisa „Reichspost“ na Dunaju nadaljnjo zbirko 17 gld. 11 kr.; županstvo v Korminu 5 gld., katere je daroval gospod G. B. Falzari.

Za po potresu hudo prizadete prebivalce ljubljanske škofije je v. č. lavantinski ordinarijat vnovič odpadal v. č. ljubljanskemu ordinarijatu 1000 gld., kot dohodek zbirk v župnih cerkvah lavantinske škofije.

Odbor, ki se je ustanovil v Sarajevu pod predsedstvom kanonika dr. A. Jegliča, da nabira milodare za Ljubljano, je dozdaj nabrał 1500 gld.

Uredništvena šega lista so poslali: G. Luka Košmelj, župan v Železnikih 105 gld. 20 kr., nabранo v občini Železničke za Ljubljano in okolico. — G. Stanislav Pollak v Tržiču 10 gld. za po potresu poškodovane — G. Koloman pl. Čaič lek. asistent v Ribnici 8 gld. za Ljubljano, nabранo v malem veselju drahstvu v gostilni gosp. Andreja Podboja. — Skupaj 123 gld. 20 kr.

Ljudska kuhinja

je včeraj, dne 13. t. m., razdelila 505 porcij juhe, mesa, prikuhe in kruba. Razen včeraj naznanjenih porcij jih je razdelila še 1254, tako da vseh skupaj 34728.

Koncert v Gradcu.

Častniška zborna pešpolkov št. 7. in 47. v Gradcu priredita dne 22. t. m. pri Hilteichu v Gradcu velik koncert v prid Ljubljani.

Dunajska umetniška zadruga se je s posebnim pozivom obrnila na razne znamenite umetnike, pisatelje in druge odlične osebe za sodelovanje pri izdaji posebnega albuma, čigar čisti dohodek je namenjen po potresu prizadetemu ljubljanskemu prebivalstvu.

Velika ljudska slavnost v Zagrebu za po potresu prizadete Ljubljane se je vršila v vsakem oziru sijajno in bode ostala lepa vsota nad 2000 gld. v dobrodelno svrhu. Udeležila se je slavnosti ogromna množica zagrebškega prebivalstva iz vseh slojev, ter se ceni, da je bilo 12 do 15.000 ljudi zbranih v prostorih stare streljane, ker je povsod kar mrgolelo ljudstva in mnogi še celo prostorov niso dobili. Pevska društva „Merkur“, „Sloboda“, „Sloga“ in „Zastava“, potem „Sokol“ in tamburaški zbor „Zastave“ in dve vojaški godbi so izvajali glasbeni in telovadski vzpored, katerega je zvečer zaključil umetniki ogenj. V veliki dvorani pa je svirala godba gasilnega društva. Posebne zasluge si je pridobil odbor, ki je neumorno deloval in rodujne dame, ki so prodajale vstopnice, dalje vsa društva, poveljništva vojaških godb, odbor streljane in gasilnega društva, da je ta slavnost uspela tako lepo.

Šlezija za Ljubljano.

V malo Šleziji se je za Ljubljano v nekaterih dneh nabrala lepa svota 7000 gld., katero je deželni predsednik šleski poslal kranjski deželnemu vladu.

V Ljubljani, 14. maja.

Delegacijski snideta se dne 6. junija. Iz tega, da se zborovanje delegacij ni odložilo, nekateri sklepajo, da prihodnje dni še ne pride do ministerske krize na Ogerskem, a to je pa pač le ugnanje. Državni zbor bode torej zboroval le še dobre pol meseca. Kako bode ta čas rešil budget, je pač še uganka. Morda se pa novič snide po sklepov delegacij. Izključeno pa tudi ni, da baš pri budgetni debati pride v Avstriji do ministerske krize. Nasprotstev v koaliciji se tako ne manjka. O celjskem vprašanju se ne morejo nikakor sporazumi. Razprave delegacij bodo letos morda precej burne. V ogerski delegaciji se bode gotovo od več strani napadala Kalnokyjeva unanja politika. Že dosedaj Madjari s Kalnokym nikakor niso bili zadovoljni, a sedaj je pa še Agliardova afera gotovo ga pripravila močno ob zaupanje. Pri Madjarih ne gre le za protest proti nuncijskemu postopanju, temveč za to, da se Ogerska čuti ponižano, da je Kalnoky po listih tako brezozirno govoril o ogerskem ministerskem predsedniku. Po madjarskih nazorih nima Kalnoky nič ugovarjati, temveč kakor kak veleposlanik izpolniti, kar mu zapove ogerski ministerski predsednik.

Volitev podžupana na Dunaju. Danes je na Dunaju volitev podžupana. Od nje je odvisno tudi, če ostane sedanji dunajski župan. Če bi bil za podžupana voljen dr. Lueger, bi odstopil sedanji dunajski župan. Proti sedanjemu podžupanu dr. Richterju hudo delujejo društva hišnih posestnikov, katere je bil razčlanil z nekim napadom dne 28. marca, očitajoč jim, da zahtevajo vedno povišanja občinskih stroškov, upirajo se pa višjim občinskim dokladom. Pričakovati je, da liberalni in protoliberalni kandidat dobita blizu jednak glasov.

Zadeva nuncija Agliardi je še ni poravnana. Banffy je bil potoval na Dunaj in cesarju predložil predloge ogerske vlade. Cesar je pa odločitev še odložil. Ogerska vlada zahteva, da se odpošlje precej pritožba proti nuncijsku v Rim in da se napravi ravnotežje v izkazanju cesarskega zaupanja. To ravnotežje se je rušilo s tem, da je cesar odklonivši demisijo grofa Kalnokya mu izreklo popolno zaupanje, dočim baron Banffy ni dobil nobenega dokaza vladarjevega zaupanja. Stvar se baje reši v kratkem. Položaj ogerske vlade je tako kritičen. Ker se ogerski ministerski predsednik ne more sklicevati na zaupanje krone, nima nobenega upanja na uspeh v gospodarski zbornici, ki je danes začela posvetovanje o nerešenih cerkvenih predlogah. Pričakovati je celo v kratkem ministerske krize na Ogerskem, ki obeta biti tako težavna. Pa tudi o bližnjem odstopu grofa Kalnokya se govorji. Ogerska liberalna stranka je tako potrta, kajti čuti, da se bliža konec njene slave. Položaj je pa tako zamotan, da nikdo ne ve, kaj pride, ako se na Ogerskem poruši liberalna vladna sistema. Mogoče je celo, da se kaka stalnost ne bude dolgo dala doseči.

Nuncij in Banffy. Vedno čudneje stvari prihajajo na dan. Ogerska vlada tako protestuje proti umeševanju papeževega zastopnika v ogerske notranje zadeve. Kakor pa poročajo dobropončeni časopisi, baron Banffy ni bil vedno istega mnenja glede papeževega umeševanja v ogerske notranje stvari. Ogerska vlada sama se je bila obrnila do papeža, da bi preprečil osnovo ljudske stranke s svojo besedo. Banffy je pa zastonj klical na pomoč papeža, kakor so nemški liberalci zastonj pričakovali, da bi papež obsođil postopanje krščanskih socialistov. Ogerska vlada je jezna na nuncijsko, ker ga dolži, da je on največ prekrizal njene namene. Banffy je bil v svoji brezmerni najivnosti povabil nuncijsko na Ogersko, pričakovan, da bode nuncijski porabil svoj upliv proti ljudski stranki. Ko bi bil to storil, bi vlada se več ne bila izpodlikala nad njegovim vmesovanjem v ogerske notranje zadeve. Umljivo je pač, da ni misliti, da bi tako nevešč in nerazsoden človek, kot je Banffy, mogel dolgo ostati ministerski predsednik ogerski.

Obetajoča se kriza v Nemčiji. Ker je državni zbor odklonil predlogo proti prekučuhom, širijo se govorice, da odstopi pruski minister notranjih stvari Koller in pa nemški državni kancelar. V nedeljo je cesar oba ta dva gospoda bil vzprejet v avdijenciji in se že njima dolgo pogovarjal. Za njima je bil vzprejet v avdijenci finančni minister Miquel. To je že dalo povod govorici, da bode Miquel naslednik knezu Hohenloheu.

Dopisi.

Iz logaškega okraja, 7. maja. (Spomin na † Vojteha Ribnikarja.) V denašnjem listu „Sl. N.“ nam je g. I. Š. podal sliko vrlin in delovanja dragega pokojnika. Vender je nečesa pozabil, in na to opomniti je namen tem vrsticam. Prerano umrli Ribnikar ni bil le vrlo delaven glede šole in kmetijstva, ampak bil je tudi umen in skrben gojitelj — slovenskega petja. Sam izvrsten tenorist skrbel je, da je v krajih, kjer je služboval, osnova dober pevski zbor, ki je deloval v cerkvi in zunaj cerkve. Posebno ob učiteljskih zborovanjih smo se kar divili Ribnikarjevemu zvonkemu tenoru! In, ko smo še ob zadnji okrajni učiteljski konferenci v Idriji imeli mej sabo svojega dičnega vodjo, ko smo občudovali njegovo lice, oznanjujoče zdravje in korenjaško njegovo postavo, kdo bi bil pač takrat sanjal, da nam ta „hrast“ v malo mesecih podere — tuberkuloza! Prikradla se je bila ta strašna bolezen v njegovo telo, kakor se ponoči prikrade tat v hišo trdno spečih ljudij. Izprosil si je bil dopusta do Velike noči ter odšel v Mali Lošinj, kamor so mu svetovali zdravnik. Ostal je v Lošinju mesec dñij. Vrli mož ni izgubil upanja, da ozdravi. Ko sem ga pisalec teh vrstic obiskal drugi dan po njegovem dohodu iz M. Lošinja, bil je še vedno „židane volje“ in razkladal mi je o svojih načrtih, ki jih je imel za bodočnost. Posebno ga je skrbela kmetijsko-šolska razstava, ki se ima prirediti v Logatcu to jesen. „Takrat“ dejal je, „moramo se učitelji logaškega okraja nekaj izkazati“. Takrat dobimo v Logatec tudi nove, krasne orgle iz Šlezije. Razstavo odpremo s službo božjo. Ti bode tako prijazen, da bode orglji; ja bodem pel I. tenor.“ . . . Nekaj tesnega mi je leglo okoli srca ob teh Ribnikarjevih besedah; zakaj vstala je v moji duši slutnja, da takrat tovariš Ribnikar ne bode imel več zvonkega glasu, naisi bi tudi živel! . . . Oh, slutnja moja se je pokazala prekmalu v še strašnejši podobi! . . . Ribnikar je umrl do zadnjega pri zavesti. Pred svojo smrto je še ukrenil vse potrebno glede svoje rodbine; a skrbel je tudi za društva, katerim je predsedoval ter tovarišu I. Š. dajal navodila, kako naj bi se po njegovi smrti vršilo to in ono! . . . Ribnikar je bil plemenit in kremenit značaj, bil je dober govornik, kar ga je posebno usposobljal za predsednika vseučiteljske „Zaveze“. Zaradi tega svojstva so ga klicali tudi na Koroško, da je tamošnje Slovence poučeval o kmetijstvu. A vrhu tega ga je bila sama pridnost. Pisatelj sicer Ribnikar ni bil. Vender nam je priredil nastopni knjigi: „Popis slavnostij, katere so se predile v logaškem političnem okraju 1888. l. v proslavljenje štiridesetletnice vladanja Nj. Vel. presv. cesarja Frana Josipa I. Uredil Vojteh Ribnikar. V Logatcu 1888“ in „Logaško okrajno glavarstvo. Zemljepisni in zgodovinski opis. Uredil Vojteh Ribnikar. V Logatcu 1889.“ Kot predsednik učiteljskega društva za logaški okraj je največ sam predaval o tem ali onem pedagogiškem vprašanju. In kako je znal voditi seje! To bi ga bili gledali ob zadnjem zborovanju „Zaveze“ avgusta l. l. v Gorici! Sam cesarski svetovalec gosp. Fr. Vodopivec, duša slovenskemu šolsству na Goriškem, dejal mi je takrat: „Vaš Ribnikar — ta je mož!“ Dà, bil je res mož, in kako ljubezničiv in prijazen, kako vesel in šegav v družbi! V njegovi kratkočasni družbi so nam ure ginile kakor trenotki! Ni ga slovenskega učitelja, ki spoznayš se z Ribnikarjem, ne bi ga bil cenil in ljubil! Vojteh Ribnikar je bil naš ljubljeneč, naš pondš, naša dika!

Kje tak je še med nami,
Kot on, ki spi v prezgodnji gréba jami? . . .

Da se takemu možu spodobi dostojen spomenik na grobu, o tem se je nekoliko omenjalo že v Logatcu o njegovem pogrebu. Treba bode, da se vsi slovenski učitelji združimo ter predsedniku našemu napravimo spomenik, ki bode še našim vnukom pričal, kako smo čislali in ljubili moža, česar posvetne ostanke kreje ta grob. A vrhu vsega tega, ne zabimo, postaviti mu še drug spomenik ali pomnik, in sicer tak, kakeršnega nasvetuje pesnik Gregorčič, piše:

„Pomnik postavimo mu tak,
Da slednji skuša biti mu enak!“

J. L.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. maja.

— (Zdravstvo.) Deželni odbor je izdal okrožnico do vseh c. kr. okrajnih glavarstev, v kateri jih prosi, da naznanijo okrožnim zdravnikom in občinam, naj sedaj sploh ne pšiljajo v deželno bolnišnico bolnikov, kateri so bolni za nalezljivimi boleznimi, druge pa le v najhujši sili. Ta ukrep je popolnoma utemeljen in upravičen glede na izredne razmere, katere so nastale po potresu v javnem zdravilstvu v Ljubljani in ki silijo vodstvo deželne bolnice bolj strogo postopati pri vzprejemanji bolnikov.

— (V ljubljansko deželno bolnico) je bilo vzprejetih v minulem mesecu aprili 131 moških in

127 ženskih bolnikov. Skupaj s prejšnjimi bolniki jih je bilo 584. Ozdravljenih je bilo odpuščenih 200, 168 se je zdravje zboljšalo, 22 je bilo odpuščenih neozdravljenih, premeščenih pa 16. Umrlo jih je 25. Koncem meseca aprila je ostalo torej še 153 bolnikov.

— (Družba sv. Cirila in Metoda) Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda nam piše: „Na opazko, ki jo je priobčil „Slov. Narod“ št. 75., da je tudi akademška podružnica v Gradeču izmej istih, ki ni poslala nobenega doneska za leta 1893., javljamo, da je ta jako delavnina in vzgledno požrtvovvalna podružnica poslala 5. julija 1894. obilo sveto 100 gld. za leta 1893. Ta svota pa je v našem „Vestniku“ za I. 1893. zato izostala, ker se je po pomoti upisala že mej dohodke za I. 1894.“

— (Policijске vesti) Varnostne razmere v Ljubljani in okolici so povsem povoljne in reči se sme, da je bilo redkodaj tako malo tativ, kakor od potresa sem. Pač so dolgorstneži prve dni po potresu bili poskusili svojo srečo, a pomnožena mestna straža ter orožniške in vojaške patrolje prekrizale so jim takoj njih naklepe. Tudi sedaj opravlja stražniško službo še vedno 86 mož ter se vsak dan vrši pogon tudi v mestnem obližji in sicer na Golovcu, v mestnem logu, v Tivolskem gozdu in na Gradu. Tatu, ki je železniškemu sprevidniku Novaku pred par dnevi iz njegove barake ukradel uro-budilnico, je mestna policija že aretovala v osebi Hermana Rakovca, bivšega posestnika in mizarja, sedaj postopača. Rakove izročil se je za mesto deleg. okrajnemu sodišču.

— (Ubiratelji klavirjev — pôzor!) Z Notranjskega se nam piše: Mi, ki živimo na deželi in imamo klavirje, smo tako na slabem gledu tega, da bi si ohranili instrument zmerom v dobrem stanu. Malokdo zna sam ubirati klavirje ali popravljati kake pokvare v mehaniki. Preidejo leta in leta, da nobenega ubiratelja klavirjev k nam ni, in tako nam veselje gine do glasbe ob popravila potrebnem instrumentu. Ali bi ne mogel kak ljubljanski ubiratelj klavirjev hoditi tudi po deželi dela si iskat? Če ne bi bil predrag, imel bi prav ob tem lep zaslužek! Dobro bi bilo, da bi se kak tak ubiratelj oglašil v „Slov. Narodu“ ter naznani svoje potovanje.

— (Deželní odbor) je dovolil krajnemu šolskemu svetu v Boštanju v Krškem okraju 200 gld. podpore in 1000 trt iz deželne trtnice v Ljubljani za napravo matičnjaka in trtnice na novo nakupljenem šolskem svetu. Prostor meri 720 m² ter je prav blizu šolskega poslopja. Lega mu je ravna in zemlja dovolj globoka. Za napredek vinštva neumorno delavni šolski svet je imel letos že dosedaj 550 gld. stroškov za nakup in osnovo nove trtnice in matičnjaka; še to jesen pa namerava napraviti tudi vzoren vinograd, v katerem si bodo vinogradniki vsak čas lahko ogledali, kako uspevajo različnih vrst trte, ter si po volji izbrali najprimernejšo vrsto za pomnoževanje. Boštanjci se jako zanimajo za novo vinarstvo ter so popolnoma vredni izdatne pddpore.

— (Zgradbo gimnazijskega poslopja v Kranju) je dovolil deželni zbor ob zadnjem zborovanju 30.000 gld. posojila iz deželnega zaklada, katero se bode izplačalo mestni občini kranjski v petih obrokih v letih 1895—1899. Prvi obrok 6000 gld. za I. 1895. je že prejela občina. Od tega posojila bode mesto plačevalo 3%, obresti ter je vrnilo v letnih obrokih po 3000 gld., ko brž bode mestna hranilnica kranjska donašala dovolj čistega dohodka.

— (V bolnico milosrđnih bratov v Kandiji) pri Novem mestu je bilo vzprejetih v minulem mesecu 48 moških bolnikov. Skupaj z bolniki od prejšnjega meseca jih je bilo 77. Ozdravljenih je bilo odpuščenih 38, 8 se je zdravje zboljšalo, umrla sta 2, neozdravljen pa je bil odpuščen jeden.

— (Zgoden roj.) Znani čebelar Pavlin v Trnovem dobil je predvčerajšnjim prvi roj in sicer iz visokega amerikanskega panja. Za ta letni čas je to redka prikazen in to tem bolj, ker je bila letos nenavadno huda zima ter razmerno tudi hladna pomlad.

— (Pogreb dr. Hugona Kartina) v Šmarji pri Jelšah v nedeljo popoludne je bil veličasten in dokaz, koliko simpatij je užival prerano umrli vrli rodoljub v vseh krogih. Poleg sorodnikov in domačinov ter odličnih narodnjakov iz okolice, iz Celja, St. Jurja itd. se je pogreba udeležilo mnogo deputacij, ki so položile krasne vence na krsto. Akad. društvo „Triglav“ iz Gradeča je bilo zapovedano po 16 članih z zastavo in vencem, „Ljubljanski Sokol“ po deputaciji 5 članov z vencem, „Celjski Sokol“ po 3 članih z vencem, akad. društvo „Hrvatska“ iz Gradeča po deputaciji z vencem. Dalje so bile iz Ljubljane deputacije prijateljev, odvetnikov, koncipijentov, Glasb. Matice z venci. Krasne vence so položili na krsto nevesta pokojnega Bolgarka gospica Bistra iz Sofije, odvetnika dr. Hudnika in dr. Krisper iz Ljubljane, sorodniki in več prija-

teljev iz Gradeča. Sprevod je bil tako velikanski, kakor ga v Šmarji še niso videli. Nad odprtim grobom so govorili g. dekan Šmarški, dr. Kušar imenom „Ljublj. Sokola“ in prijateljev ljubljanskih, dr. Jenko iz Gradeča imenom društva „Triglav“ in jeden član društva „Hrvatska“. Bodil Hugo Kartina blag spomin!

— (Osobna vest.) Poštni sprovidnik T. Pirkler v Mariboru je dobil povodom vpokojenja srebrni zasluzni križevec s krono.

— (Šafařikova stoletnica) Slovenska društva na Dunaju: „Zpěvácky spolek slovanský“; „Akademický spolek“; „Tatran“; „Slovenia“; „Slovanská beseda“; „Hromada“; „Zora“; „Ognisko“; „Slovenský klub“; „Balkan“; „Sič“; „Danica“ priredé v spomin stoletnice rojstva Pavla Josipa Šafařika v soboto dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v Ronacherjevi dvorani (I. Schellinggasse 4) slavnost, katere čisti dohodek je namenjen po potresu oškodovani Ljubljani in nje okolici. Pri koncertu bodo peli člani slovanskega pevskega društva pod vodstvom svojega zborovodje Teobalda Krebschmanna in s prijaznim sodelovanjem virtuozinje gosp. Pavle Dürnbergerjeve in gosp. Fr. Vrhunčeve. Pred koncertom bodo predaval: g. J. V. Klima: „O mladi a báničke činnosti Šafaříkové“; g. S. Stanojevič: „Šafařík v Novém Sadě“ in g. prof. dr. Fr. Pastrnek: „Pražská doba v životě Šafaříkové“. Pri koncertu bode peli gosp. Vrhunčeva arijo iz „Mrtvačke ženina“ in slovenske narodne pesmi, po koncertu pa bo prosta zabava.

— (Akad. tehnično društvo „Triglav“ v Gradeču) je na prvem rednem zborovanju dne 11. t. m. volilo sledeči odbor: Predsednik Karol Vrstovšek, stud. phil.; podpredsednik Jože Povalej, cand. iur.; tajnik Radoslav Frlan, cand. med.; blagajnik Henrik Hrovatin, stud. tehnič.; knjižničar Mart. Spindler, stud. iur.; gospodar Radoslav Gašparič, stud. iur.; odbornik namest. Fr. Peitler, cand. iur.; revizorja J. Wester, stud. phil., in E. Pajnič, stud. iur.

**Slovenci in Slovenke! ne zabitte
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Darila:

— Za pogorelice na Toplicah so darovali: Farni urad Poljanice 5 gld.; farni urad Čermušnice 26 gld. 48 kr.; županstvo Metlika 20 gld.; prva dol. posojilnica v Metliki 30 gld.; županstvo Rudolfovo 50 gld.; gospa Tomasczenki Breslau 8 gld. 96 kr.; g. L. Gangl v Metliki nabral 93 gld. 15 kr.; g. M. K. na Golniku pri Tržiču nekaj obleke; g. pl. Rübsamen iz Prage tudi nekaj obleke in obuval. V imenu obdarovancev izrekam prisrčno zahvalo! Županstvo Toplice 12. maja 1895. Josip Šusterič, župan.

Brzojavke.

Dunaj 14. maja. Za jutri določena razprava o proračunski postavki glede Celja se je za teden dñi odložila. Levičarski poslanci iz alpskih dežel groze, če bi levica vzela ustavitev okrožnega sodišča v Trutnovu kot placiilo za Celje, da izstopijo iz levičarskega kluba.

Dunaj 14. maja. Pododsek za volilno reformo je došel zakonski načrt o premembri volilnega reda, kateri načrt je izdelala vlada na podlagi odsekovih sklepov. Načrt določa, da se dosedanji nevolilci združijo v dve novi kuriji, kateri bi volili petdeset poslancev.

Dunaj 14. maja. Pri današnji volitvi podžupana je bil pri prvi volitvi izvoljen levičarski kandidat dr. Richter z jednim glasom večine. Richter je takoj izjavil, da volitve ne vzprejme. Volitev se je na to ponovila, a dva-krat brez uspeha, ker so levičarji in njih zavezniki oddali obakrat 70 praznih listkov dočim je dr. Lueger dobil 66 glasov. Prišlo je do ožje volitve, pri kateri je bilo oddanih 71 praznih listkov, za Luegerja pa 65 glasov. Prazni listki so se proglašili neveljavnimi. Župan je naznani, da je dr. Lueger voljen podžupanom. Lueger je volitev vzprejel in storil obljubo. Pred mestno hišo zbrana številna množica je Luegerja viharno aklamovala.

Dunaj 14. maja. Poljaki kandidujejo za mesto predsednika upravnemu sodišču načelnika poljskega kluba viteza Zaleskega.

Budimpešta 14. maja. V magnatski zbornici se je danes začela razprava o cerkvenopolitičnih predlogah.

Rim 14. maja. Kardinal Rampolla je cerkvenim oblastvom na Laškem ukazal, naj delujejo na to, da se katoliška stranka ne bo udeležila volitev v parlament. Osrednji katoliški odbor v Rimu je izdal oklic v istem zmislu.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkom prebavljenju in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhino potrebno domače zdavilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upiva na prebavljene trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 1 gld. Po poštem potzetji razpošilja to zdavilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogatelj, na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarjah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, znamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (4—7)

Kot dijetetična pijača

zlasti pri nevarnosti epidemije (influenca, vročinski bolezni, koleri, griži, kakor tudi pri tresliku) se zlasti priporoča Radenska kiselica.

Obširen spis brezplačno na vseh prodajnih mestih ali pa direktno pri zdravilišču v kopališči Radein (Štajerska). — Zaloga v Ljubljani pri Ivanu Limbergu in Michaelu Kastnerju. (1268—3)

Prošnja.

Podružnica sv. Cirila in Metoda, katerim sem dospel meseca oktobra 1894. knjižico „Boj za slovenske šole v Trstu“ v razprodajo, koje knjižice čisti dobiček je namenjen naši šolski družbi, prosim, da mi takoj vrnejo nerazprodane izvode, oziroma dopošljo skupljene svote, da morem urediti konečni račun ter odpeljati čisti dobiček vodstvu.

Uredništva drugih slovenskih listov prosim, da blagoizvole ponatisniti to prošnjo.

V Trstu, dne 11. maja 1895.

Dr. Gustav Gregorin.

Zahvala.

Bralno društvo v Krškem izreka s tem prisrčno zahvalo za domoljubno požrtvovalnost slavnemu kvartetu „Ilirija“ v Ljubljani ter tamburaškemu in pevskemu zboru Breiske čitalnice, ki so pri koncertu, prirejenem po „Bralnemu društvu v Krškem“ dne 5. t. m. v korist po potresu poškodovanim Ljubljancanom sodelovali, razveseljevali občinstvo s svojim divnim petjem in sviranjem ter pripravili na svoje stroške v Krško, kar je omogočilo, da se je zamogel skoro ves dohodek odpeljati kot prispevek v izgoraj navedeni namen slavnemu mestnemu magistratu v Ljubljano.

Ob jednem se izreka iz istega povoda prisrčna zahvala p. n. pevkam in pevcom iz Krškega in okolice ter njih pevodovi za prijazno sodelovanje, slavnemu občinstvu iz Krškega, okolice in sosednjih mest in trgov pa za množstveni obisk ter izdatna preplačila.

V Krškem, dne 6. maja 1895.

Odbor.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne države: Marije Moderjan posestvo v Dolenji vasi, cenjeno 945 gld. (ponovljeno) dne 16. maja in 21. junija v Cirknici.

Iveta Stezinskaga posestvo v Vidošicah, cenjeno 2116 gld. (v drugič) dne 16. maja v Metliki.

Jakoba Osenarja iz Kamnika posestva v Postojini in v Zalogu, cenjena 3700 gld. in 1800 gld. (v drugič) dne 17. maja v Postojini.

Autona Sterleta zemljišča v Janeževem Brdu, cenjena 2058 gld. in 142 gld. dne 17. maja in 21. junija v Ilirske Bistrici.

Zemljišče vložna štev. 94. v Bačjem, potom ponovite dne 17. maja in 21. junija v Ilirske Bistrici.

Jakoba Levsteka posestvo v Gori, (v drugič) dne 18. maja v Ribnici.

Umrl so v Ljubljani:

10. maja: N. Fiala, pažnikova hči, Pred konjušnico st. 2.

V deželni bolnicici:

8. maja: Marjeta Benedičič, uboga, 52 let.

9. maja: Josip Pirc, bajtar, 50 let. — Matija Kadivec, dinar, 53 let.

V otroški bolnicici:

9. maja: Angela Smrekar, delavčeva hči, 2 leti.

10. maja: Kornelija Lenč, sirota, 10 let.

11. maja: Marija Novak, črevljarijeva hči, 4 meseci.

— Ivana Berčar, delavčeva hči, 2 leti.

9. maja: Apolonija Habe, kuharica, 60 let.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
12. maj	7. zjutraj	741.8	9°7°C	sl. sev.	megl.	0.0
	2. popol.	739.7	22°2°C	sl. vzh.	obl.	35
	9. zvečer	739.6	15°8°C	sl. zah.	obl.	55

Srednja temperatura 15°9°, za 2°3° nad normalom.

Dunajska borza

dn 14. maja 1895.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr

Tužnim sroem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prečakostno vest, da je preminil naš iskreno ljubljeni sin, oziroma brat

Mirko Guštin

bivši dijak IV. gimn. raz.

danes 13. t. m. ob 10. u. i zvečer po dolgotrajni, mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v najlepši dobi 16 let.

Pogreb predragega mladeniča bode v sredo dne 15. t. m. ob 4. uri popoludne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Trebnjem, dne 14. maja 1895.

(659)

Žalujoča rodbina Guštin.

Hiša z vrtom v Novem mestu

sred trga, v kateri se nahaja prodajalica več desetletij in h kateri pripada tudi del hoste,

se prostovoljno pod jako ugodnimi pogoji proda,

Pogoji se izvedo pri upravnosti "Slov. Naroda". (605—3)

Malo posestvo

na Hrvatskem (629—2)

jedno uro od Brežice oddaljeno, prikladno za penzioniste, se proda, ker je njega lastnik umrl. Tudi se tukaj lahko za poletni čas ali za vedno nastanijo gospodje ali gospe. — Ponudbe pošiljaj pod: „F.“ Dubravica via Zaprešić.

Prodaja hiše.

Hiša v Borovnici na razpotaji (stara pošta) blizu kolodvora, obstoječa iz 8 sob, 3 kleti (2 veliki in 1 majhna) in hleva, kegljišča, kozolca in vrta ter z gostilniško obrto, se proda. — Več pri Franu Gregorki v Sinji Gorici (Schweinsbüchel) št. 8 pošta Vrhnik. Istotam se proda tudi opekarna.

(635—2)

Lepe

Vrhniške špargeljive

prodaja po 1 gld. kilogram

Jos. Lenarčič na Vrhniku. (610—3)

Hiša z vrtom

9 sob s popolno opravo, različnimi stranskimi prostori prekrasna lega, prikladna za doktorje ali večje rodbine, se v zdravišči Gleichenberg dà v najem ali pa proda. — Vpraša naj se v Gradci, Glacisstrasse štev. 57, Hochparterre 2, vrata na levo.

(635—1)

Za mesto Kranj in okolico

izdeluje vsakovrstne (602—3)

vezi za poslopja

po nizki cent in izvrstno narejene

Florijan Proj, kovač v Kranji h. št. 47.

Kdor ženiti naj se obrne
se hoče zaupno na
Mariage Company v Budimpešti.

Natančne informacije in popis vseh ženitnih ponudb kakor od gospodov tako od dam se pošiljajo diskretno kuvertirane, ako se nam vpošlje 30 kr. v postnih znamkah.

(630—2)

Imenitne zvez!

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih želišč

tudi

prsní, pljučni in kašljev sok

imenovan, prirejen iz

planinskih želišč in lahko raztopljenega vapnenega železa.

Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri (1280—29)

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradci.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. majnjika 1895.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi osnovani so v prednjevropskem času. Srednjevropski čas je krajnji čas v Ljubljani in 5 minut naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 19. ur 6 min. po vodiči osebni viak v Trbiš, Pontabil, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čes Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Linz, Budejovice, Pisenj, Marijine varo, Eger, Karlove varo, Francove varo, Prago, Lipšic, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. ur 10 min. ajtiraj medani viak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 7. ur 10 min. ajtiraj osebni viak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 11. ur 50 min. dopolnjuje osebni viak v Trbiš, Pontabil, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čes Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zella na Jezero, Inomost, Bregnic, Curih, Genovo, Paris, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejovice, Pisenj, Marijine varo, Eger, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipšic, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. ur 20 min. secer medani viak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljane (juž. kol.)

Ob 5. ur 52 min. ajtiraj osebni viak z Dunaja via Amstetten, Lipšic, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egera, Marijinih varov, Planje, Budejovice, Solnograd, Lend, Steyr, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubnega, Celovec, Beljak, Franzensfeste, Trbiš.

Ob 8. ur 19 min. ajtiraj medani viak v Kočevje, Novega mesta.

Ob 11. ur 46 min. dopolnjuje osebni viak z Dunaja via Amstetten, Lipšic, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egera, Marijinih varov, Planje, Budejovice, Solnograd, Lend, Steyr, Parisa, Geneve, Curih, Braginc, Inomost, Zella na Jezero, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovec, Pontabil, Trbiš.

Ob 9. ur 32 min. popolnjuje medani viak iz Kočevje, Novega mesta.

Ob 4. ur 55 min. popolnjuje osebni viak z Dunaja via Amstetten, Ljubnega, Beljak, Celovec, Pontabil, Trbiš.

Ob 9. ur 25 min. secer medani viak iz Kočevje, Novega mesta.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. ur 23 min. ajtiraj v Kamnik.

Ob 8. " 50 " popoldne :

Ob 9. " 10 " secer :

Ob 10. " 10 " secer :

(slednji viak le ob nedeljah in praznikih)

Prihod v Ljubljane (drž. kol.)

Ob 6. ur 56 min. ajtiraj in Kamnik.

Ob 11. " 15 " dopolnjuje :

Ob 6. " 30 " secer :

Ob 9. " 55 " secer :

(slednji viak le ob nedeljah in praznikih)

Na prodaj je hiša

s 4 sobami, kletjo, vrtom in prostornim hlevom na lepem prostoru v prijazni vasi na Štajerskem. Tudi se dà v najem lepa soba s kuhinjo. — Več pové upravnosti "Slovenskega Naroda". (632—2)

Deček

13 do 15 let star, poštenih staršev, kateri je dovršil vsaj prvi gimnazijski razred z dobrim uspehom, vzprejme se tako v trgovino z mešanim blagom pri Josipu Šepetave v Idriji. (618—3)

Otroške vozičke, izprehodne palice, okvirje za fotografije, galerijsko blago in igrače priporoča kot priznano po ceni

Fr. Stampfel v Ljubljani na Kongresnem trgu, v "Tonhalle".

„ASTRA“-POMADA

za polepšanje in požlahtovanje polti.

Ta pomada nadkrijuje vse druge jednake proizvode, podaje polti hipoma, ne znabiti stoprov po daljši uporabi lepo, svetlobelo, mladostno svežo barvo, odstranjuje po kožah, pege, ogrec, gubanice itd. v kratkem času. — Najboljši uspeh zajamčen! — Cena lončka 1 gld. (če se preje v splošje 1-15 gld., pošilja se poštne prosto).

Češki proizvod!
Glavno skladišče: O. Klier, drogerija, Karlin pri Pragi, Vitková ulica štev. 11.

(433—4)

(638—2)

Hiša v Postojini.

Zaradi rodbinskih ozirov se proda v Postojini na Glavnem trgu ležeči in za vsako trgovino prikladna velika jednonadstropna hiša z lepimi kleti, hlevi, magacino, dvoriščem in lepim vrtom.

Ponudbe pošiljajo naj se do 1. junija t. l. lastnici Heleni Oreschek v Postojini. (623—2)

Komi

močan, spretan prodajalec, več slovenskega in nemškega jezika, 18—20 let star, izurjen v trgovini s specerijskim in galanterijskim blagom, se šeče in more takoj vstopiti. Tisti z dežele imajo prednost. Želeti bi bilo, da se osobno predstavi. — Več pové iz prijaznosti upravnosti "Slovenskega Naroda". (625—2)

Strešni prevleček in lesni cement

z vso pritiklino, črn in rudoč strešni lak, dalje kritja s strešnim prevlečkom in lesnim cementom oskrbuje tovarniška zaloga

Frana Pesserl-a v Gradi

Friedrichgasse št. 8. (586—2)

Letovišče (vila)

pri Briksnu na južnem Tirolskem (kjer so dobre šole in c. kr. gimnazija) se proda iz proste roke.

Stanuje se lahko v njem poleti in po zimi, ima najlepšo prosto lego v priznano zdravi dolini in 10 sob, kuhinjo, jedilno shrambo, klet itd. itd., ima lastni studenc s pitno vodo, kakih 5000 štirjaških sežnjev zemljšča kot parkovne naprave, sadovnjak in vingrade, z zelenim nahajajočo se hišo za čuvanja in ekonomijskim poslopjem. (596—3)

Več pove upravnost "Slovenskega Naroda".

Sprememba stanovanja.

Usojam se naznanjati častitim svojim gg. naročnikom kakor tudi vsem hčnim posestnikom ljubljanskega mesta, da sem se preselil v

Krakovske ulice štev. 14 ali

Kladezne ulice štev. 1,

kamor prosim pošiljati vsa častita naročila ter zagotavljam, da budem vsa dela izvrševal najvestnejne in solidno.

Z odličnim spoštovanjem najudanejši

Viljem Dopfer

koncesioniran dimnikar.

Iščem solicitatorja

večega slovenskega in nemškega jezika v govorni in pisavi. Vstop že s 1. junijem t. l.

Dr. Alojzij Brenčič, odvetnik v Celji.

RAKI

garantovano, skađodi, ki živi dospejo, vsak dan sveže lovjeni, po 1 poštna košarica, franko s povzetjem in prosto carine. (619—2)

40 komadov solo-velikanov . . . . . gld. 5·30,

60 " velikanov . . . . . 4·50,

100 " za juho . . . . . 3·30.

B. Haller, Stanislav št. 50, Galicija, Avstrija.

CHINA SERRAVALLO z železom

neobhodno potreben za slabotnike in rekonvalescente.

Vzbuja slast do jedij, krepí živce, zboljša kri.

Srebrna svetinja: XI. medicinski kongres Rim 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Benetke 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Kiel 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Amsterdam 1894.

Pol milijona **opeke za zidanje**
se prodá. (650—1)

Opekarna E. Pezzano & Birarda
Dovje, Gorenjsko.

Pri Sv. Lorenzu v Puščavi proda nekdo
zaradi odročnosti lepo (652—1)

posestvo

ki ima lepo lego v zdravem kraju in se nahaja v najboljšem stanju, z zidanimi hrami, jednonadstropno hišo v sredini trga. Posestvo je prikladno za vsako obrt, posebno pa za trgovca z mešanim blagom, eventuelno tudi za penzionista. — Nadaljnja pojasnila daje iz prijaznosti upravljenstvo „Slov. Naroda“.

Vzprejmam s 1. junijem ali 1. julijem t. l.

izvežbanega solicitatorja

ali mlajšega

(651—1)

koncipijenta.

Pevci ali telovadeci imajo prednost. Ponudbe:
Dr. Dragotin Treo, odvetnik v Postojni.

Pojasnilo.

Podpisanc naznana vsem velespoštovanim trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in slavnemu občinstvu, da on ni v nobeni zvezi z žebljarsko zadrugo v Kropi, temveč da izdeluje samostojno že 20 let z 200 delavci žebljje in za stavbe potrebno blago v Kropi in v Kamni goricu in daje svoje blago po znižanih cenah.

Ceniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

Jurij Magušar.

(649—1)

Št. 58 pr.

Razpis.

Pri stavbinskem uradu deželnega odbora kranjskega izpraznjena je

služba stavbinskega adjunkta

z letno plačo 900 gld., aktivitetno doklado 150 gld. in s pravico do dveh v pokojnino vštevnih petletnic po 100 gld.

Prosilci za to službo predloži naj svoje z dokazili o starosti, o znanji slovenskega ali kakega drugega slovanskega ter nemškega jezika, dalje z dokazili o sposobljenosti v inženirski stroki podprtne prošnje

do 10. junija 1895. l.

deželnemu odboru kranjskemu, in sicer prosilci, ki so že v javni službi, pôtom svoje predpostavljene oblasti.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 10. maja 1895.

staroslavno žvepleno kopališče
na Hrvatskem

Železniška postaja **Varaždinske toplice** pošta in
Zagorske železnice (Zagreb-Čakovec).

Analiza po dvornem svetovalcu profesorju dr. Ludwigu 1. 1894. 58° C. vroč vrelec, žvepleno mahovje, nedosegljivo v avom delovanju pri malčenju skravnini in kostemint v člankih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetju in kilavosti, protinu, živensih boleznih, boleznih v kolki i. t. d., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofelinah, angleški bolesni, kovnicih diskraziyah, n. pr. zastrupljeni po živem srebru ali svinetu i. t. d.

Pivno zdravljene pri bolesnih v žrelu, jabolku, na prsih, jetrib,

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, celo leto odprt; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra.

Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti, stalna zdravila godba, plese zabave, koncerti i. t. d.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje srebrni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zarad istih prej obrniti na oskrbnštvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališčni zdravnik dr. A. Longhino.

Prospekti in brošure raspoložljiva zastonj in poštne prosto

(618—4)

oskrbnštvo kopališča.

Naznanilo.

Javljam p. n. hišnim gospodarjem, ki želé svoja poslopja popravljati, eventuelno zidati nova poslopja, da izvršujem stavna dela z lastnimi in ne s kartelovanimi cenami.

Fran Faleschini
stavbeni mojster.

Cement

železniške šine, storje za obijanje stropov
železo za vezi in traverze
železno, cinkasto in pocinkano ploščevino
kovanje za vrata in okna
sploh vse, kar se potrebuje za stavbe

priporočata po jake nizkih cenah (501—9)

STUPICA & MAL

trgovina z železnino in špecerijskim blagom
Marije Terezije cesta štev. 1, v Ljubljani.

Inžener B. Bořkovec & arhitekt O. Dvořák

stavbeno podjetništvo in tehnični birô v Pragi

sedaj v Ljubljani, hotel „Pri slonu“

prevzema adaptacije, nove stavbe in prezidavanja ter jih izvršuje hitro in solidno po nizkih, nekarteliranih cenah, ter izvršuje vse v stroku inženjerjev in arhitektov spadajoče stavbinske načrte v najkrajši dôbi.

(615—4)